

Obszary rozwoju ucznia - O.F. –obszar fizyczny. O.P. – obszar psychiczny (intelekt + emocje), O.S. –obszar społeczny, O.A. –obszar aksjologiczny (duchowy)

PROGRAM WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNY

1. Podstawa prawna:

-Konstytucja RP, art. 72

-Powszechna Deklaracja Praw Człowieka

-Konwencja o Prawach Dziecka

-Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r Prawo Oświatowe (Dz.U. z 2017 r. Poz. 59)

-Rozporządzenie MEN z dnia 14 lutego 2017 (Dz.U. 2017 poz. 356)

- Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela (Dz.U. 1982 nr 3 poz. 19)

-Statut Szkoły

-Diagnoza czynników ryzyka oraz czynników chroniących w Zespole Szkół im. Gen. Dezyderego Chtapowskiego w roku szkolnym 2015/2016

(autor badania: firma zewnętrzna)

Obszary rozwoju ucznia - O.F. –obszar fizyczny. O.P. – obszar psychiczny (intelekt + emocje), O.S. –obszar społeczny, O.A. –obszar aksjologiczny (duchowy)

2. Charakterystyka środowiska wychowawczo-profilaktycznego:

Poniższa charakterystyka środowiska wychowawczo-profilaktycznego powstała na podstawie diagnozy szkoły wykonanej przez firmę zewnętrzną. Pełna diagnoza opisuje w sposób szczegółowy środowisko szkolne. Wyodrębnione zostały z niej wybrane wnioski pogrupowane w czynniki chroniące (mocne strony) oraz czynniki ryzyka (słabsze strony).

Dla ułatwienia wnioski z diagnozy podzielone na 4 sfery: fizyczną, emocjonalno-poznawczą, społeczną, rodzinną i zajęciową.

2.1.Zasoby szkoły- czynniki chroniące

Sfera fizyczna:

Duża liczba uczniów uprawiających sport świadczy o odpowiednich postawach prozdrowotnych wśród większości uczniów.

Sfera emocjonalno-poznawcza

Uczniowie uważają siebie za szczęśliwych. W większości nie mają problemów z pewnością siebie.

Uczniowie zostają informowani o środkach psychoaktywnych przez szkołę. Jednak równocześnie dużą część informacji czerpią również z Internetu, telewizji i od znajomych. Uczniowie nie zawsze wiedzą jak pomagać osobom zażywającym narkotyki.

Sfera społeczna

Obszary rozwoju ucznia - O.F. –obszar fizyczny. O.P. – obszar psychiczny (intelekt + emocje), O.S. –obszar społeczny, O.A. –obszar aksjologiczny (duchowy)

Poziom socjalizacji uczniów nie budzi zastrzeżeń – uczniowie regularnie spotykają się ze znajomymi.

Młodzież może liczyć na wsparcie emocjonalne od swoich przyjaciół. Jest zadowolona ze swoich stosunków z nimi. Uważają, że są lubiani w swoim towarzystwie. Nie mają większych problemów z pokazywaniem swoich umiejętności i mocnych stron. Nie popadają raczej w konflikty.

W szkole i w klasie u wychowawcy według większości uczniów są jasno określone zasady postępowania. Jednak część uczniów nie przestrzega tych reguł. Uczniowie nie czują lekceważenia ze strony kolegów, którzy nie sprawiają im przykrości. Nauczyciele widzą jednak więcej tego typu trudności.

Sfera rodzinna

Rodzice wiedzą z kim i gdzie młodzież spędza wieczory.

Sfera zajęciowa

Uczniowie spędzają wolny czas głównie wśród znajomych. Poza tym czytają książki, grają w komputer, oglądają telewizję. Dla połowy uczniów pasją jest sport. W technikum pasją młodzieży stają się czasami korzystanie z gier komputerowych i Internetu.

Nauczyciele dbają o bezpieczeństwo, realizację zadań i celów szkoły.

2.2.Trudności szkoły - czynniki ryzyka

Sfera fizyczna

Obszary rozwoju ucznia - O.F. –obszar fizyczny. O.P. – obszar psychiczny (intelekt + emocje), O.S. –obszar społeczny, O.A. –obszar aksjologiczny (duchowy)

Nie wyodrębniono.

Sfera emocjonalno-poznawcza

Duża część uczniów ma obojętny lub tolerancyjny stosunek do osób, które zażywają narkotyki. Duża część przyznała się do zażycia narkotyku. (w technikum jest to mniejsza grupa). Znaczna część uczniów stwierdza, że wśród znajomych jest moda na zażywanie substancji psychoaktywnych. Młodzież deklaruje, że do niektórych narkotyków jest w miarę łatwy dostęp. Narkotyki są proponowane uczniom przez innych.

Sfera społeczna

Zdecydowana większość młodzieży nie uważa, że siłą można rozwiązać konflikt. Jednak jest część uczniów, która doznała przemocy lub rozpoczęła bójkę w szkole.

Sfera rodzinna

Część uczniów źle ocenia swoje relacje z ojcem lub matką. Większość jednak stwierdza, że może łatwo otrzymać wsparcie emocjonalne od rodziców.

Zaledwie ponad połowa uczniów przyznała, że rodzice jasno określili zasady panujące w domu. Większość również nie akceptuje wszystkich reguł panujących w domu.

Obszary rozwoju ucznia - O.F. –obszar fizyczny. O.P. – obszar psychiczny (intelekt + emocje), O.S. –obszar społeczny, O.A. –obszar aksjologiczny (duchowy)

Szkoła chce współpracować z rodzicami. Jednak nie zawsze ze strony rodziców nauczyciele uzyskują wsparcie. .

Sfera zajęciowa

Występuje relatywnie duża grupa uczniów, która często gra na komputerze, w związku z tym należy prowadzić działania promujące alternatywne sposoby spędzania wolnego czasu.

Uczniowie bardzo rzadko sięgają po książki.

3. Sylwetka absolwenta:

- 1) potrafi porozumiewać się i współdziałać z innymi ludźmi
- 2) dostrzega potrzeby innych i aktywnie włącza się w działania wolontariackie
- 3) posiada wiedzę i umiejętności pozwalające mu na kontynuowanie edukacji na miarę swoich możliwości i wykorzystanie ich w praktyce
- 4) świadomie podejmuje działania prozdrowotne wobec siebie i innych
- 5) jest ciekawy świata i dąży do rozwoju swoich zainteresowań
- 6) potrafi radzić sobie z trudnościami i rozwiązywać problemy

Obszary rozwoju ucznia - O.F. –obszar fizyczny. O.P. – obszar psychiczny (intelekt + emocje), O.S. –obszar społeczny, O.A. –obszar aksjologiczny (duchowy)

7)umie wyrażać swoje poglądy i je argumentować

8) zna historię i tradycję regionu i kraju, jest patriotą i członkiem Wspólnoty Europejskiej

4.Główne cele wychowawczo-profilaktyczne:

I. Przygotowanie do pełnienia ról społecznych.

II Kształtowanie postaw patriotycznych i kultywowanie symboli państwowych.

III Kształtowanie postaw prospołecznych ze szczególnym uwzględnieniem wolontariatu.

IV. Promowanie zdrowia oraz wspomaganie rozwoju ukierunkowanego na osiągnięcie pełnej dojrzałości.

V. Kształtowanie odpowiedzialności i potrzeby kreowania własnego rozwoju dla przyszłości.

VI. Kształtowanie współodpowiedzialności za wizerunek szkoły.

VII. Wychowanie bez agresji wobec siebie i innych.

VIII. Kształtowanie kultury osobistej na co dzień.

5. Cele główne – Zagadnienia programowe – Formy realizacji

L.p	Główne cele	Zagadnienia programowe	Formy realizacji	Odpowiedzialni	Termin realizacji
1	I. Przygotowanie do pełnienia ról społecznych.	<i>Poszerzenie wiedzy uczniów na temat własnych praw i obowiązków O. S.</i>	Zaznajomienie ucznia i praca z tekstem przewodnim: Konstytucja RP, Deklaracja Praw Człowieka, Statut Szkoły, WSO, regulamin oceny zachowania, regulamin kar i nagród, tryb usprawiedliwień, zarządzenia porządkowe. Zebrania z rodzicami	n-le historii, WOS-u, wychowawcy klas, Samorząd szkolny, n- 1 przedmiotu KPS w klasach technikum	wg planu, wrzesień 2017
		<i>Stosowanie wartości moralnych zgodnie z obowiązującymi prawami i tradycją. O.S., OA.</i>	I. wychowawcze- Patron Szkoły, I. przedmiotowe: charakterystyki postaci, wzorce osobowe. Zebrania z rodzicami	wychowawcy, n-l religii, etyki, historii, WOS-u, j. polskiego oraz inni nauczyciele	wg planu
		<i>Promowanie i kształcenie postaw asertywnych w stosunkach międzyludzkich, opieranie się presji otoczenia i grupy rówieśniczej O.P.</i>	I. wychowawcze: drama, burza mózgów, gry symulacyjne I. podstaw przedsiębiorczości, KPS i OPMZ w klasach technikum, warsztaty psychologiczne w klasach LO	wychowawcy klas, psycholog , pedagog szkolny, n-l przedsiębiorczości n-l KPS i OPMZ i wszyscy pracownicy szkoły	wg planu
		<i>Doskonalenie umiejętności rozwiązywania konfliktów (sztuka negocjacji, prowadzenie rozmów, skutecznego porozumiewania się. O.S., O.P.</i>	I. wychowawcze, I. językowe, I. podstaw przedsiębiorczości, KPS, OPMZ w klasach technikum, warsztaty psychologiczne i prawnicze w klasach LO	wychowawcy, n-le języków (polskiego i obcych), n-l przedsiębiorczości KPS, OPMZ, n-l przedmiotów zawodowych, psycholog	wg planu
		<i>Stosowanie ćwiczeń ułatwiających radzenie sobie ze stresem O.P.</i>	I. wychowawcze, zajęcia warsztatowe, KPS w klasach technikum, warsztaty psychologiczne w klasach LO	wychowawcy, psycholog , pedagog szkolny, n-l KPS, specjaliści z PPP	wg planu
		<i>Współdziałanie w zespole O.S., O.P.</i>	organizowanie imprez, uroczystości szkolnych i klasowych, zajęć sportowych, wycieczek międzyklasowych; przygotowanie przez uczniów materiałów	wychowawcy klas, psycholog , pedagog szkolny, n-le, w-f, Samorząd Uczniowski,	wg planu

			pomocniczych do lekcji, popularyzowanie i wspieranie pomocy koleżeńskiej, wolontariat	opiekun SU, dyrektor szkoły, Rada Rodziców	
		<i>Planowanie przyszłości dotyczącej dalszego kształcenia, wyboru zawodu.</i> <i>O.S., O.P</i>	l. wychowawcze, l. podstaw przedsiębiorczości, współpraca z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, Centrum Doradztwa Zawodowego , Klubami Pracy , zebrania z rodzicami; konsultacje indywidualne i zajęcia grupowe ze szkolnym doradcą zawodowym udział w projektach finansowanych z różnych instytucji Unii Europejskiej	wychowawcy, n-l przedsiębiorczości, doradca zawodowy, psycholog, pedagog szkolny, kierownik kształcenia praktycznego, dyrektor szkoły	wg planu,
		<i>Prowadzenie lekcji wychowawczych poruszających problemy przemocy agresji w szkole</i> <i>O.S., O.P.</i>	Zajęcia warsztatowe	wychowawcy, psycholog, pedagog szkolny	wg planu
		<i>Uświadamianie uczniom skutków i zagrożeń wynikających z absencji dla ich prawidłowego funkcjonowania w roli ucznia</i> <i>O.S., O.P</i>	Pogadanki na lekcjach, rozmowy indywidualne, prelekcje dla rodziców, prelekcje i pokazy filmowe dot. zagrożeń zjawiskami patologicznymi	j.w.	Wg planu
		<i>Organizowanie czasu wolnego.</i> <i>O.F., O.P., O.S.</i>	Wycieczki, sport, koła zainteresowań, nawiązanie współpracy ze szkołami, klubami sportowymi, kołami turystyki pieszej i rowerowej	n-le w-f, opiekunowie kół zainteresowań, Samorząd Uczniowski, Dyrektor szkoły, Rada Rodziców	wg planu,
			Tworzenie kół zainteresowań, współpraca z samorządem lokalnym- uczestniczenie w uroczystościach i zaproszenia na imprezy szkolne, wycieczki, rajdy, zajęcia sportowo-rekreacyjne (Dzień	dyrektor szkoły, Samorząd Uczniowski, Rada Rodziców, opiekunowie kół zainteresowań,	wg planu, zgodnie z planem imprez szkolnych i lokalnych,

Obszary rozwoju ucznia - O.F. –obszar fizyczny. O.P. – obszar psychiczny (intelekt + emocje), O.S. –obszar społeczny, O.A. –obszar aksjologiczny (duchowy)

			Pierwszaka, Pierwszy Dzień Wiosny, Dzień Patrona Szkoły, Dzień Sportu)	nauczyciele	także- na bieżąco wg potrzeb i zainteresowań uczniów
2	II Kształtowanie postaw patriotycznych i kultywowanie symboli państwowych.	<i>Poszerzenie wiedzy uczniów na temat własnych praw i obowiązków</i> O.S., O.A.	Zaznajomienie ucznia i praca z tekstem przewodnim: Konstytucja RP, Deklaracja Praw Człowieka, Statut Szkoły, WSO, regulamin oceny zachowania, regulamin kar i nagród, tryb usprawiedliwień, zarządzenia porządkowe Zebrania z rodzicami	n-le historii, WOS-u, wychowawcy klas, Samorząd szkolny, n- 1 przedmiotu KPS w klasach technikum	wg planu, wrzesień 2017
		<i>Stosowanie wartości moralnych zgodnie z obowiązującymi prawami i tradycją</i> O.S., O.A.	l. wychowawcze- Patron Szkoły, l. przedmiotowe: charakterystyki postaci, wzorce osobowe. Zebrania z rodzicami	wychowawcy, n-l religii, historii, WOS-u,, j. polskiego oraz inni nauczyciele	wg planu
3	III Kształtowanie postaw prospołecznych ze szczególnym uwzględnieniem wolontariatu.	<i>Poszerzenie wiedzy uczniów na temat własnych praw i obowiązków.</i> O.S., O.P.	Zaznajomienie ucznia i praca z tekstem przewodnim: Konstytucja RP, Deklaracja Praw Człowieka, Statut Szkoły, WSO, regulamin oceny zachowania, regulamin kar i nagród, tryb usprawiedliwień, zarządzenia porządkowe. Zebrania z rodzicami	n-le historii, WOS-u, wychowawcy klas, Samorząd szkolny, n- 1 przedmiotu KPS w klasach technikum	wg planu, wrzesień 2017
		<i>Stosowanie wartości moralnych zgodnie z obowiązującymi prawami i tradycją</i> O.S., O.A.	l. wychowawcze- Patron Szkoły, l. przedmiotowe: charakterystyki postaci, wzorce osobowe. Zebrania z rodzicami	wychowawcy, n-l religii, historii, WOS-u,, j. polskiego oraz inni nauczyciele	wg planu
		<i>Promowanie i kształcenie postaw asertywnych w stosunkach międzyludzkich, opieranie się presji otoczenia i grupy rówieśniczej</i> O.P., O.S.	l. wychowawcze: drama, burza mózgów, gry symulacyjne, l. podstaw przedsiębiorczości, KPS i OPMZ w klasach technikum, warsztaty psychologiczne w klasach LO	wychowawcy klas, psycholog , pedagog szkolny, n-l przedsiębiorczości n-l KPS i OPMZ i wszyscy pracownicy szkoły	wg planu

Obszary rozwoju ucznia - O.F. –obszar fizyczny. O.P. – obszar psychiczny (intelekt + emocje), O.S. –obszar społeczny, O.A. –obszar aksjologiczny (duchowy)

		<p><i>Stosowanie ćwiczeń ułatwiających radzenie sobie ze stresem</i></p> <p>O.P., O.S.</p>	<p>I. wychowawcze, zajęcia warsztatowe, KPS w klasach technikum, warsztaty psychologiczne w klasach LO</p>	<p>wychowawcy, psycholog , pedagog szkolny, n-l KPS, specjaliści z PPP</p>	<p>wg planu</p>
		<p><i>Współdziałanie w zespole</i></p> <p>O.S.</p>	<p>organizowanie imprez, uroczystości szkolnych i klasowych, zajęć sportowych, wycieczek międzyklasowych; przygotowanie przez uczniów materiałów pomocniczych do lekcji, popularyzowanie i wspieranie pomocy koleżeńskiej, wolontariat</p>	<p>wychowawcy klas, psycholog , pedagog szkolny, n-le, w-f, Samorząd Uczniowski, opiekun SU, dyrektor szkoły, Rada Rodziców oraz i wszyscy pracownicy szkoły</p>	<p>wg planu</p>
		<p><i>Promowanie aktywnych form wypoczynku</i></p> <p>O.F., O.P. ,O.S,</p>	<p>Wycieczki, sport, koła zainteresowań, nawiązanie współpracy z klubami sportowymi, kołami turystyki pieszej i rowerowej</p>	<p>n-le w-f, opiekunowie kół zainteresowań, Samorząd Uczniowski, dyrektor szkoły, Rada Rodziców</p>	<p>wg planu, (wrzesień, maj, czerwiec- dni matur i egzaminów zawodowych)</p>
		<p><i>Organizowanie aktywnego wypoczynku uczniów</i></p> <p>O.F., O.P., O.S.</p>	<p>Tworzenie kół zainteresowań, współpraca z samorządem lokalnym- uczestniczenie w uroczystościach i zaproszenia na imprezy szkolne, wycieczki, rajdy (po okolicy: Radzim, Puszcza Zielonka, Śnieżycowy Jar), zajęcia sportowo-rekreacyjne (Dzień Pierwszaka, Pierwszy Dzień Wiosny, Dzień Patrona Szkoły, Dzień Sportu)</p>	<p>dyrektor szkoły, Samorząd Uczniowski, Rada Rodziców, opiekunowie kół zainteresowań</p>	<p>wg planu, zgodnie z planem imprez szkolnych i lokalnych, także- na bieżąco wg potrzeb i zainteresowań uczniów</p>
4	IV. Promowanie zdrowia oraz wspomaganie rozwoju ukierunkowane go na osiągnięcie pełnej	<p><i>Stosowanie ćwiczeń ułatwiających radzenie sobie ze stresem</i></p> <p>O.P., O.S.</p>	<p>I. wychowawcze, zajęcia warsztatowe, KPS w klasach technikum, warsztaty psychologiczne dla klas LO</p>	<p>wychowawcy, psycholog , pedagog szkolny, n-l KPS, specjaliści z PPP</p>	<p>wg planu</p>
		<p><i>Wzbogacanie wiedzy związanej z higieną pracy i nauki, higieną</i></p>	<p>I. wychowawcze, I. w-f , wychowanie prozdrowotne, (prezentacja filmów edukacyjnych, prezentacje plastyczne:</p>	<p>wychowawcy klas, n-le zawodu, n-le biologii, wychowania do</p>	<p>wg planu</p>

	dojrzałości.	<i>psychiczną i osobistą</i> <i>O.F. O.P.</i>	ulotki, plakaty)	życia w rodzinie	
	<i>Promowanie aktywnych form wypoczynku</i> <i>O.F., O.P., O.S.</i>	Wycieczki, sport, koła zainteresowań, nawiązanie współpracy z klubami sportowymi, kołami turystyki pieszej i rowerowej	n-le w-f, opiekunowie kół zainteresowań, Samorząd Uczniowski, Dyrektor szkoły, Rada Rodziców	wg planu, (wrzesień, maj, czerwiec- dni matur i egzaminów zawodowych)	
	<i>Wypracowanie i wprowadzenie zasad obowiązujących w szkole dotyczących palenia papierosów, spożywania alkoholu i innych środków psychoaktywnych</i> <i>O.F. O.P., O.S.</i>	Zapoznanie uczniów, rodziców, nauczycieli ze Statutem Szkoły, WSO, regulaminem oceny zachowania, nagród i kar	dyrektor szkoły, wychowawcy, psycholog, pedagog szkolny	wrzesień 2017	
	<i>Przekazanie i poszerzenie rzetelnej i adekwatnej wiedzy o konsekwencjach zachowań ryzykownych</i> <i>O.F., O.P., O.S.</i>	Zapraszanie specjalistów zajmujących się uzależnieniami na spotkania z uczniami- w czasie l. wychowawczych, z rodzicami- na zebraniach, warsztaty dla nauczycieli, prezentacje filmów edukacyjnych wizualizacje plastyczne (plakaty, ulotki), nawiązanie współpracy z PPP, komendą policji, Monarem, Komisją ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespołami Interdyscyplinarnymi i grupami roboczym	dyrektor szkoły, psycholog, pedagog szkolny, wychowawcy, pielęgniarka szkolna, n-le biologii	wg planu, listopad, marzec (dla rodziców i nauczycieli)	
	<i>Udzielanie pomocy osobom zagrożonym w dotarciu do odpowiednich instytucji, w których jest udzielana pomoc</i>	Rozpoznawanie uczniów z grup ryzyka i kierowanie ich do psychologa, pedagoga szkolnego, Ścisła współpraca z rodzicami (opiekunami prawnymi), Kierowanie uczniów zagrożonych (w porozumieniu z rodzicami) do specjalistycznych	psycholog, pedagog szkolny, wychowawcy, pozostali nauczyciele, dyrektor szkoły	cały rok, wg potrzeb	

		<i>specjalistyczna.</i> O.P., O.S.	instytucji, Wyznaczanie uczniom z zagrożeniami funkcji i zadań w klasie i szkole (tworzenie systemu wsparcia), opracowanie ulotek, plakatów, gazetek informujących o telefonach, adresach instytucji wspomagających rodzinę		
		<i>Profilaktyka zaburzeń odżywiania wśród młodzieży</i> O.F., O.P. O.S.	Rozpoznawanie uczniów z grupy ryzyka i kierowanie ich do psychologa szkolnego, Ścisła współpraca z rodzicami (opiekunami prawnymi), Kierowanie uczniów zagrożonych (w porozumieniu z rodzicami) do specjalistycznych instytucji, Organizacja warsztatów dla rodziców i nauczycieli rozwijających ich umiejętności wychowawcze	psycholog, pedagog szkolny we współpracy z pracownikami Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej , wychowawcy oraz pozostali nauczyciele	listopad, wg potrzeb
		<i>Organizowanie czasu wolnego</i> O.F., O.P., O.S	Wycieczki, sport, koła zainteresowań, nawiązanie współpracy z klubami sportowymi, kołami turystyki pieszej i rowerowej	n-le w-f, opiekunowie kół zainteresowań, Samorząd Uczniowski, dyrektor szkoły, Rada Rodziców	wg planu, (wrzesień, maj, czerwiec- dni matur i egzaminów zawodowych)
			Tworzenie kół zainteresowań, współpraca z samorządem lokalnym- uczestniczenie w uroczystościach i zaproszenia na imprezy szkolne, wycieczki, rajdy (po okolicy: Radzim, Puszcza Zielonka, Śnieżycowy Jar), zajęcia sportowo-rekreacyjne (Dzień Pierwszaka IX, Pierwszy Dzień Wiosny, Dzień Patrona Szkoły, Dzień Sportu)	Dyrektor szkoły, Samorząd Uczniowski, Rada Rodziców, opiekunowie kół zainteresowań,	wg planu, zgodnie z planem imprez szkolnych i lokalnych, także- na bieżąco wg potrzeb i zainteresowań uczniów
5	V. Kształtowanie odpowiedzialności i potrzeby	<i>Stosowanie wartości moralnych zgodnie z obowiązującymi prawami i tradycją</i>	l. wychowawcze- Patron Szkoły, l. przedmiotowe: charakterystyki postaci, wzorce osobowe. Zebrania z rodzicami	wychowawcy, n-l religii, historii, WOS-u, j. polskiego oraz inni nauczyciele	wg planu

kreowania własnego rozwoju dla przyszłości.	O.S., O.A.			
	<i>Promowanie i kształcenie postaw asertywnych w stosunkach międzyludzkich, opieranie się presji otoczenia i grupy rówieśniczej.</i>	I. wychowawcze: drama, burza mózgów, gry symulacyjne, I. podstaw przedsiębiorczości, KPS i OPMZ w klasach technikum, warsztaty psychologiczne w klasach LO	wychowawcy klas, psycholog , pedagog szkolny, n-l przedsiębiorczości n-l KPS i OPMZ	wg planu
	O.P., O.S.			
	<i>Stosowanie ćwiczeń ułatwiających radzenie sobie ze stresem.</i>	I. wychowawcze, zajęcia warsztatowe, KPS w klasach technikum, warsztaty psychologiczne w klasach LO	wychowawcy, psycholog , pedagog szkolny, n-l KPS, specjaliściPPP	wg planu
	O.P., O.P.			
	<i>Współdziałanie w zespole.</i>	organizowanie imprez, uroczystości szkolnych i klasowych, zajęć sportowych, wycieczek międzyklasowych; przygotowanie przez uczniów materiałów pomocniczych do lekcji, popularyzowanie i wspieranie pomocy koleżeńskiej, wolontariat	wychowawcy klas, psycholog , pedagog szkolny, n-le, w-f, Samorząd Uczniowski, opiekun SU, dyrektor szkoły, Rada Rodziców oraz wszyscy pracownicy szkoły	wg planu
	O.S. O.P			
<i>Wzbogacanie wiedzy związanej z higieną pracy i nauki, higieną psychiczną i osobistą</i>	I. wychowawcze, lekcje .w-f , promowanie zdrowego trybu życia (prezentacja filmów edukacyjnych, prezentacje plastyczne: ulotki, plakaty)	wychowawcy klas, n-le zawodu, n-le biologii, wychowania do życia w rodzinie, Zespół ds. promocji zdrowia	wg planu	
O.F., O.P., O.S.				
<i>Promowanie aktywnych form wypoczynku</i>	Wycieczki, sport, koła zainteresowań, nawiązanie współpracy z klubami sportowymi, kołami turystyki pieszej i rowerowej	n-le w-f, opiekunowie kół zainteresowań, Samorząd Uczniowski, dyrektor szkoły, Rada Rodziców	wg planu, (wrzesień, maj, czerwiec- dni matur i egzaminów zawodowych)	
O.F., O.P., O.S.				
<i>Organizowanie aktywnego wypoczynku uczniów</i>	Tworzenie kół zainteresowań, współpraca z samorządem lokalnym- uczestniczenie w uroczystościach i zaproszenia na imprezy szkolne,	dyrektor szkoły, Samorząd Uczniowski, Rada Rodziców, opiekunowie	wg planu, zgodnie z planem imprez szkolnych	

Obszary rozwoju ucznia - O.F. –obszar fizyczny. O.P. – obszar psychiczny (intelekt + emocje), O.S. –obszar społeczny, O.A. –obszar aksjologiczny (duchowy)

	O.F., O.P., O.S.	wycieczki, rajdy (po okolicy: Radzim, Puszcza Zielonka, Śnieżycowy Jar), zajęcia sportowo-rekreacyjne (Dzień Pierwszaka IX, Pierwszy Dzień Wiosny, Dzień Patrona Szkoły, Dzień Sportu)	kół zainteresowań,	i lokalnych, także- na bieżąco wg potrzeb i zainteresowań uczniów
	<i>Planowanie przyszłości dotyczącej dalszego kształcenia, wyboru zawodu</i> O.P., O.S.	I. wychowawcze, I. podstaw przedsiębiorczości, współpraca z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, Centrum Doradztwa Zawodowego w Poznaniu, Klubami Pracy, zebrania z rodzicami; udział w projektach finansowanych z różnych instytucji Unii Europejskiej	wychowawcy, n-l przedsiębiorczości, doradca zawodowy, psycholog, pedagog szkolny, kierownik kształcenia praktycznego, Dyrektor szkoły	wg planu, II semestr
	<i>Przekazanie i poszerzenie rzetelnej i adekwatnej wiedzy o konsekwencjach zachowań ryzykownych</i> O.F., O.P., O.S.	Zapraszanie specjalistów zajmujących się uzależnieniami na spotkania z uczniami- w czasie I. wychowawczych, z rodzicami- na zebraniach, warsztaty dla nauczycieli, prezentacje filmów edukacyjnych wizualizacje plastyczne (plakaty, ulotki), I. przedmiotowe, nawiązanie współpracy z PPP, komendą policji, Monarem, Komisją ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespołami Interdyscyplinarnymi i grupami roboczymi	dyrektor szkoły, psycholog, pedagog szkolny, wychowawcy, pielęgniarka szkolna, n-le biologii	wg planu, listopad, marzec (dla rodziców i nauczycieli)
	<i>Uświadamianie uczniom skutków i zagrożeń wynikających z wagarów dla ich prawidłowego funkcjonowania w roli ucznia</i> O.P., O.S.	Pogadanki na lekcjach, rozmowy indywidualne, prelekcje dla rodziców, prelekcje filmowe dot. zagrożeń zjawiskami patologicznymi	j.w.	Wg planu

		<i>Organizowanie czasu wolnego</i> O.F., O.P., O.S.	Wycieczki, sport, koła zainteresowań, nawiązanie współpracy z klubami sportowymi, kołami turystyki pieszej i rowerowej	n-le w-f, opiekunowie kół zainteresowań, Samorząd Uczniowski, Dyrektor szkoły, Rada Rodziców	wg planu, (wrzesień, maj, czerwiec- dni matur i egzaminów zawodowych)
			Tworzenie kół zainteresowań, współpraca z samorządem lokalnym- uczestniczenie w uroczystościach i zaproszenia na imprezy szkolne, wycieczki, rajdy (po okolicy: Radzim, Puszcza Zielonka, Śnieżycowy Jar), zajęcia sportowo-rekreacyjne (Dzień Pierwszaka IX, Pierwszy Dzień Wiosny, Dzień Patrona Szkoły, Dzień Sportu)	dyrektor szkoły, Samorząd Uczniowski, Rada Rodziców, opiekunowie kół zainteresowań	wg planu, zgodnie z planem imprez szkolnych i lokalnych, także- na bieżąco wg potrzeb i zainteresowań uczniów
6	VI. Kształtowanie współodpowiedzialności za wizerunek szkoły.	<i>Poszerzenie wiedzy uczniów na temat własnych praw i obowiązków</i> O.S. O.A.	Zaznajomienie ucznia i praca z tekstem przewodnim: Konstytucja RP, Deklaracja Praw Człowieka, Statut Szkoły, WSO, regulamin oceny zachowania, regulamin kar i nagród, tryb usprawiedliwień, zarządzenia porządkowe. Zebrania z rodzicami	n-le historii, WOS-u, wychowawcy klas, Samorząd szkolny, n- l przedmiotu KPS w klasach technikum	wg planu, wrzesień
		<i>Stosowanie wartości moralnych zgodnie z obowiązującymi prawami i tradycją</i> O.S., O.A.	l. wychowawcze- Patron Szkoły, l. przedmiotowe: charakterystyki postaci, wzorce osobowe. Zebrania z rodzicami	wychowawcy, n-l religii, historii, WOS-u, j. polskiego oraz inni nauczyciele	wg planu
		<i>Doskonalenie umiejętności rozwiązywania konfliktów (sztuka negocjacji, prowadzenie rozmów, skutecznego porozumiewania się)</i>	l. wychowawcze, l. językowe, l. podstaw przedsiębiorczości, KPS, OPMZ w klasach technikum, warsztaty psychologiczne i prawnicze w klasach LO	wychowawcy, n-le języków (polskiego i obcych), n-l przedsiębiorczości KPS, OPMZ, n-l przedmiotów zawodowych, oraz inni nauczyciele	wg planu

		<i>O.P., O.S.</i>			
		<i>Współdziałanie w zespole</i> <i>O.F., O.P., O.S.</i>	organizowanie imprez, uroczystości szkolnych i klasowych, zajęć sportowych, wycieczek międzyklasowych; przygotowanie przez uczniów materiałów pomocniczych do lekcji, popularyzowanie i wspieranie pomocy koleżeńskiej, wolontariat	wychowawcy klas, psycholog , pedagog szkolny, n-le, w-f, Samorząd Uczniowski, opiekun SU, dyrektor szkoły, Rada Rodziców oraz wszyscy pracownicy szkoły	wg planu
		<i>Wypracowanie i wprowadzenie zasad obowiązujących w szkole dotyczących palenia papierosów, spożywania alkoholu i innych środków psychoaktywnych.</i> <i>O.F., O.S.</i>	Zapoznanie uczniów, rodziców, nauczycieli ze Statutem Szkoły, WSO, regulaminem oceny zachowania, nagród i kar	dyrektor szkoły, wychowawcy, psycholog, pedagog szkolny	wrzesień 2017
		<i>Zagospodarowanie terenów wokół szkoły, dbałość o estetykę klas, szkoły i wokół</i> <i>O.S., O.A.,</i>	Opracowanie harmonogramu dyżurów klasowych wyznaczenie przez wychowawców uczniów do opieki nad salami lekcyjnymi	wicedyrektorzy szkoły, wychowawcy	wg potrzeb
		<i>Zwracanie większej uwagi na zachowanie uczniów podczas przerw, obserwacja uczniów przed wejściem do szkoły</i> <i>O.P., O.S.</i>	Aktywne pełnienie dyżurów	wicedyrektorzy szkoły, dyżurujący nauczyciele, woźna	wg planu dyżurów
7	VII. Wychowanie bez agresji wobec siebie i innych.	<i>Promowanie i kształcenie postaw asertywnych w stosunkach międzyludzkich, opieranie się presji otoczenia i grupy rówieśniczej.</i>	1. wychowawcze: drama, burza mózgów, gry symulacyjne, 1. podstaw przedsiębiorczości, KPS i OPMZ w klasach technikum, warsztaty psychologiczne w klasach LO	wychowawcy klas, psycholog , pedagog szkolny, n-l przedsiębiorczości n-l KPS i OPMZ	wg planu

	O.P., O.S.			
	<i>Doskonalenie umiejętności rozwiązywania konfliktów (sztuka negocjacji, prowadzenie rozmów, skutecznego porozumiewania się)</i> O.P., O.S.	I. wychowawcze, I. językowe, I. podstaw przedsiębiorczości, KPS, OPMZ w klasach technikum, warsztaty psychologiczne i prawnicze w klasach LO	wychowawcy, n-le języków (polskiego i obcych), n-l przedsiębiorczości KPS, OPMZ, n-l przedmiotów zawodowych oraz inni nauczyciele	wg planu
	<i>Stosowanie ćwiczeń ułatwiających radzenie sobie ze stresem</i> O.P., O.S.	I. wychowawcze, zajęcia warsztatowe, KPS w klasach technikum, warsztaty psychologiczne w klasach LO	wychowawcy, psycholog , pedagog szkolny, n-l KPS, specjaliści z PPP	wg planu
	<i>Wypracowanie i wprowadzenie zasad obowiązujących w szkole dotyczących palenia papierosów, spożywania alkoholu i innych środków psychoaktywnych</i> O.F., O.P., O.S.	Zapoznanie uczniów, rodziców, nauczycieli ze Statutem Szkoły, WSO, regulaminem oceny zachowania, nagród i kar	dyrektor szkoły, wychowawcy, psycholog, pedagog szkolny	wrzesień 2017
	<i>Przekazanie i poszerzenie rzetelnej i adekwatnej wiedzy o konsekwencjach zachowań ryzykownych</i> O.F., O.P., O.S.	Zapraszanie specjalistów zajmujących się uzależnieniami na spotkania z uczniami- w czasie lekcji wychowawczych, z rodzicami- na zebraniach, warsztaty dla nauczycieli, prezentacje filmów edukacyjnych wizualizacje plastyczne (plakaty, ulotki), I. przedmiotowe, nawiązanie współpracy z PPP, komendą policji, Monarem, Komisją ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespołami Interdyscyplinarnymi i grupami roboczymi	dyrektor szkoły, psycholog, pedagog szkolny, wychowawcy, pielęgniarka szkolna, n-le biologii	wg planu, listopad, marzec (dla rodziców i nauczycieli)
	<i>Prowadzenie lekcji wychowawczych poruszających problemy przemocy i</i>	Zajęcia warsztatowe	wychowawcy, psycholog, pedagog szkolny	wg planu

		<p><i>agresji w szkole</i></p> <p>O.P., O.S.</p>			
		<p><i>Zwracanie większej uwagi na zachowanie uczniów podczas przerw, obserwacja uczniów przed wejściem do szkoły</i></p> <p>O.P., O.S.</p>	Aktywne pełnienie dyżurów	wicedyrektorzy szkoły, dyżurujący nauczyciele, woźna	wg planu dyżurów
8	VIII. Kształtowanie kultury osobistej na co dzień.	<p><i>Promowanie i kształcenie postaw asertywnych w stosunkach międzyludzkich, opieranie się presji otoczenia i grupy rówieśniczej</i></p>	<p>l. wychowawcze: drama, burza mózgów, gry symulacyjne,</p> <p>l. podstaw przedsiębiorczości, KPS i OPMZ w klasach technikum, warsztaty psychologiczne w klasach LO</p>	wychowawcy klas, psycholog , pedagog szkolny, n-l przedsiębiorczości n-l KPS i OPMZ oraz inni nauczyciele	wg planu
		<p><i>Doskonalenie umiejętności rozwiązywania konfliktów (sztuka negocjacji, prowadzenie rozmów, skutecznego porozumiewania się)</i></p> <p>O.P., O.S.</p>	<p>l. wychowawcze,</p> <p>l. językowe,</p> <p>l. podstaw przedsiębiorczości, KPS, OPMZ w klasach technikum, warsztaty psychologiczne i prawnicze w klasach LO</p>	wychowawcy, n-le języków (polskiego i obcych), n-l przedsiębiorczości KPS, OPMZ, n-l przedmiotów zawodowych oraz inni nauczyciele	wg planu
		<p><i>Stosowanie ćwiczeń ułatwiających radzenie sobie ze stresem.</i></p> <p>O.P., O.S.</p>	<p>l. wychowawcze,</p> <p>zajęcia warsztatowe, KPS w klasach technikum, warsztaty psychologiczne w klasach LO</p>	wychowawcy, psycholog , pedagog szkolny, n-l KPS, specjaliści z PPP	wg planu
		<p><i>Wypracowanie i wprowadzenie zasad obowiązujących w szkole dotyczących palenia papierosów,</i></p>	Zapoznanie uczniów, rodziców, nauczycieli ze Statutem Szkoły, WSO, regulaminem oceny zachowania, nagród i kar	dyrektor szkoły, wychowawcy, psycholog, pedagog szkolny	wrzesień 2017

Obszary rozwoju ucznia - O.F. –obszar fizyczny. O.P. – obszar psychiczny (intelekt + emocje), O.S. –obszar społeczny, O.A. –obszar aksjologiczny (duchowy)

		<i>spożywania alkoholu i innych środków psychoaktywnych</i> O.F., O.P., O.S.			
		<i>Przekazanie i poszerzenie rzetelnej i adekwatnej wiedzy o konsekwencjach zachowań ryzykownych.</i> O.F., O.P., O.S.	Zapraszanie specjalistów zajmujących się uzależnieniami na spotkania z uczniami- w czasie l. wychowawczych, z rodzicami- na zebraniach, warsztaty dla nauczycieli, prezentacje filmów edukacyjnych wizualizacje plastyczne (plakaty, ulotki), l. przedmiotowe, nawiązanie współpracy z PPP, komendą policji, Monarem, Komisją ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespołami Interdyscyplinarnymi i grupami roboczymi	dyrektor szkoły, psycholog, pedagog szkolny, wychowawcy, pielęgniarka szkolna, n-le biologii	wg planu, listopad, marzec (dla rodziców i nauczycieli)
		<i>Prowadzenie lekcji wychowawczych poruszających problemy przemocy i agresji w szkole</i> O.P., O.S.	Zajęcia warsztatowe	wychowawcy, psycholog, pedagog szkolny	wg planu
		<i>Zwracanie większej uwagi na zachowanie uczniów podczas przerw, obserwacja uczniów przed wejściem do szkoły</i> O.P., O.S.	Aktywne pełnienie dyżurów	wicedyrektorzy szkoły, dyżurujący nauczyciele, woźna	wg planu dyżurów

6. Strategia ewaluacji programu:

W roku szkolnym 2017/2018 proponujemy do ewaluacji wewnętrznej cel III - „Kształtowanie postaw prospołecznych ze szczególnym uwzględnieniem wolontariatu”.

W celu zebrania danych do ewaluacji grupa robocza- zespół do spraw ewaluacji posłuży się następującymi metodami badawczymi:

Obszary rozwoju ucznia - O.F. –obszar fizyczny. O.P. – obszar psychiczny (intelekt + emocje), O.S. –obszar społeczny, O.A. –obszar aksjologiczny (duchowy)

-wywiad/rozmowa

-ankiety-kwestionariusze

-zapisy imprez i uroczystości szkolnych w dzienniku lekcyjnym,

- sprawozdania z działalności nauczycieli

- inne źródła danych (podziękowania z instytucji zewnętrznych, , strona internetowa, media lokalne itp.)

Ewaluacja nastąpi dwa razy: po pierwszym półroczu i po zakończeniu roku szkolnego.

Termin oddania sprawozdania z ewaluacji to 30 dni po radach analitycznych podsumowujących dany semestr.

Dodatkowo w trakcie II semestru nastąpi diagnoza potrzeb szkoły (zasoby, trudności, czynniki chroniące i czynniki ryzyka).